

1-117

Поштарина плаћена у готову

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК У ШКОЛИ

2-3

ФЕБРУАР — МАРТ 1956 — БЕОГРАД

тегорије у другу и у тој гипкости језика и налази се његова изражајна снага, коју треба још јачати. — „У сваком случају, од одлучујућег је значаја функција речи“. Овом реченицом на крају своје књиге Лалевић доказује да је и он сам за што већу гипкост језика, јер је глаголски прилог „одлучујућег“ употребио у значењу придева. Често граматичари укаљу-пљују језик, што је погрешно, али је исто тако погрешно и дозвољавање ма каквих облика који нису у духу језика.

Овом својом књигом Лалевић је дао свој прилог богаћењу језика, јер ће многи наставници који правилно схвате намену ове књиге

прићи још свестраније али и слободније схватању језика као изражајног средства које не сме да се окамењује него да се непрекидно развија и усавшава.

Психологија и логика наћи ће сигурно после ове књиге много више примене у настави језика и тиме ће и ова књига испунити своју улогу.

Професор Лалевић је и овом приликом доказао своје способности залажења у језичке законитости, али и схватање да се те законитости могу и мењати кад то захтева потреба јачања изражајних могућности — средстава.

Сава Тохол

НАШ ЈЕЗИК

(Нова серија, књ. VII, св. 5—6)

У чланку „Говор и језик“, којим почиње ова свеска НЈ, проф. А. Белић пише о књизи Исидоре Секулић „Говор и језик културна смотра народа“. Писац позитивно оцењује књигу И. Секулић; назива је „сјајном“. Посебно се задржава на трима стварима: прво, на општим мислима И. Секулић о језику; друго, на питању превођења; треће, на питању говорног књижевног језика (уствари на проблему дикције).

Проф. М. Стевановић објављује чланак „Још нешто о облику футура“. У њему писац успешно полемиче са проф. Љ. Јонкеом и доказује „да је футур I глагола с инфинитивом на -ти када непосредно иза њега долази облик помоћног глагола који улази у састав футура — само сложеница, тј. прост, а не сложен глаголски облик“.

Митар Пешикан објављује продубљено рађену расправу „О неким специфичностима у употреби приповедачког императива“. Пе-

шिकан износи која све значења приповедачког императива има у цуцком црногорском говору. Затим, утврђује какво је стање употребе приповедачког императива у другим говорима српскохрватским. Најзад, Пешикан обавештава којем глаголском облику одговара присвештачки императив по значењу и употреби — у цуцком говору (то је перфективни презент).

Св. Георгијевић у чланку „О војвођанској ономастици“ говори о презименима и наводи наставке помоћу којих се презимена граде у Војводини.

У рубрици „Језик у школи“ отштампан је чланак проф. М. С. Лалевића „Спољашњи знаци међусобне везе и унутрашњи смисао реченице“. Проф. Лалевић врло пространо говори о овим питањима: 1. свезице и њихов значај; 2. саставна и последична реченица; 3. супротне и допусне реченице; 4. намерна и исказна реченица; 5. по редба и корелација.

Бројне језичке поуке које се налазе и у овој свесци НЈ дају оме часопису посебну практичну вредност.

Б. М. Николић